

45/26. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2026. március 24.

A Bíróság C-521/21. sz. ügyben hozott ítélete | Rzecznik Praw Obywatelskich (Rendes bíróság bírójának kizárása)

Jogállamiság: a bíró kinevezése során elkövetett szabálytalanság önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy e bíró nem független, mivel az e bíró kinevezését övező körülmények összességének átfogó értékelésére van szükség

A lengyel igazságszolgáltatási rendszer reformja során létrehozott lengyel nemzeti igazságszolgáltatási tanácsnak a bírák kinevezésére irányuló eljárásban való részvétele és a sikertelen pályázók hatékony bírósági jogorvoslati lehetőségének hiánya önmagában nem elegendő e bíró kizárásához

Lengyelországban egy polgári eljárásban részt vevő fél kérte az ügyben eljáró bíró kizárását, mivel kinevezését a nemzeti igazságszolgáltatási tanács (a továbbiakban: KRS) javasolta, amelynek új összetétele nem nyújt elegendő garanciát a végrehajtó és a törvényhozó hatalomtól való függetlenségre. A Bíróság emlékeztet arra, hogy a nemzeti bíróságoknak a kizárási eljárás keretében meg kell tudniuk vizsgálni a bírák kinevezésére irányuló eljárás jogszerűségét, továbbá azt, hogy megfelelnek-e az uniós jogból eredő követelményeknek. A Bíróság szerint csak azok a szabálytalanságok tehetik kérdésessé a törvény által megelőzően létrehozott bíróságra vonatkozó követelmény teljesülését, amelyek – együttvéve – jellegüknél és súlyuknál fogva valós kockázatot jelenthetnek arra, hogy más hatalmi ágak beavatkoznak a kinevezési folyamatba, és a jogalanyokban jogos kétségeket ébreszthetnek az érintett bíró függetlenségét és pártatlanságát illetően. A KRS-nek az új összetételében való részvétele a kinevezési eljárásban, illetve a sikertelen pályázók hatékony bírósági jogorvoslati lehetőségének hiánya - önmagában vagy akár együttesen - nem elegendő az érintett bíró kizárásához.

A lengyel bíróság előtt folyamatban lévő polgári eljárásban részt vevő egyik fél kérte az ügyben eljáró bíró kizárását, mivel véleménye szerint nem nevezték ki érvényesen a bírói tisztségre.

Ez az állítás azzal függ össze, hogy a lengyel igazságszolgáltatási rendszer reformja nyomán új – a bírói függetlenség biztosítása és a jogállamiság értéke szempontjából problematikus – összetételű KRS javasolta a pályázatát. A Bíróság ugyanis úgy ítélte meg, hogy e fórumot a lengyel jog alapvető alkotmányos elveinek megsértésével hozták létre, és nem rendelkezik a többek között az uniós jog által megkövetelt függetlenség és pártatlanság garanciáival.¹ Egyébiránt a lengyel jog tiltja, hogy a nemzeti bíróságok értékeljék a bírák kinevezésére irányuló eljárás jogszerűségét. Ez a tilalom vonatkozik a lengyel legfelsőbb bíróság rendkívüli ellenőrzéssel és közügyekkel foglalkozó tanácsára, még akkor is, ha Lengyelországban ez az egyetlen olyan bíróság, amely hatáskörrel rendelkezik a bíráknak a függetlenség hiánya miatti kizárására, valamint a bírói tisztségre való kinevezésre irányuló eljárásban sikertelen jelöltek által benyújtott jogorvoslati kérelmek elbírálására. Ráadásul e tanácsban az új összetételű KRS javaslatára kinevezett bírák is részt vesznek.²

A kizárási kérelmet elbíráló bíróság a Bírósághoz fordult. A kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy egy olyan ítélkező testület, amelynek tagja egy, az új összetételű KRS részvételével lefolytatott és a sikertelen pályázók számára hatékony bírósági jogorvoslatot nem biztosító eljárás eredményeként kinevezett bíró, az uniós jog értelmében³ vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak tekinthető-e.

A Bíróság emlékeztet arra, hogy a bírák kinevezésére irányuló eljárás azoknak a garanciáknak a részét képezi, amelyek megakadályozhatják függetlenségük és pártatlanságuk bármiféle megsértését. Következésképpen **a nemzeti bíróságoknak meg kell tudniuk vizsgálni a kinevezési eljárás jogszerűségét, valamint azt, hogy az érintett bíró megfelel-e a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság követelményének.**⁴

A Bíróság pontosítja továbbá, hogy csak azok a szabálytalanságok, amelyek – együttvéve – jellegüknél és súlyuknál fogva valós kockázatot jelenthetnek arra, hogy más hatalmi ágak beavatkoznak a kinevezési folyamatba, és a jogalanyokban jogos kétségeket ébreszthetnek az érintett bíró függetlenségét és pártatlanságát illetően, tehetik kérdésessé a törvény által megelőzően létrehozott bíróságra vonatkozó követelményt. Következésképpen a kizárás iránti kérelem tárgyában eljáró nemzeti bíróságnak az e kinevezéssel kapcsolatos valamennyi körülményt értékelnie kell annak megállapítása érdekében, hogy azok ilyen kétségeket ébreszthetnek-e a polgároknak. A Bíróság mindazonáltal úgy értékeli, hogy **sem a KRS-nek az új összetételében való részvétele a kinevezési eljárásban, sem pedig a sikertelen pályázók hatékony bírósági jogorvoslati lehetőségének hiánya – önmagában vagy akár együttesen – nem elegendő az érintett bíró kizárásához.**

Végül a Bíróság megállapítja, hogy az igazságszolgáltatási rendszerbe vetett közbizalom helyreállítása és a hatalmi ágak szétválasztása elve tiszteletben tartásának biztosítása érdekében **Lengyelország feladata, hogy olyan szabályozási keretet hozzon létre, amely a bírák kinevezésére irányuló eljárás során elkövetett szabálytalanságok jellegére és súlyára tekintettel lehetővé teszi annak értékelését, hogy a bírói álláshelyekre szabálytalanul kinevezett személyek továbbra is gyakorolhatják-e tisztségüket.**⁵

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján [az ítélet teljes szövege és adott esetben az összefoglalása](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Szabó Mónika ☎ (+352) 4303 3047.

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Kövesse a híreket!

¹ Lásd ebben az értelemben: a Bíróság 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország (Fegyelmi felelősségi rendszer) ítélete, [C-791/19](#) (lásd a [130/21](#). sz. sajtóközleményt).

² 2023. december 21-i Krajowa Rada Sądownictwa (A bírói tisztség további betöltése) ítélet, [C-718/21](#) (lásd a [206/23](#). sz. sajtóközleményt).

³ Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke.

⁴ A 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország (A bírák függetlensége és magánélete) ítéletben [C-204/21](#) (lásd még a [89/23. sz. sajtóközleményt](#)) a Bíróság többek között megállapította, hogy Lengyelország azáltal, hogy megtiltotta a nemzeti bíróságoknak e feltételek betartásának vizsgálatát, megsértette az uniós jogból eredő kötelezettségeit.

⁵ Több mint 3000 bírót, azaz a lengyel bírói kar hozzávetőleg 30%-át az új összetételű KRS javaslata alapján nevezték ki, amelynek függetlensége jogos kétségeket vet fel.